

Waar ligt de grens?

Afbreken van dode bomen

HARALD WAIJERS, REDACTIELID BOMEN

FOTO'S: HARRIE VERBEEK

Een aantal weken geleden kwam ik via Facebook een filmpje tegen van een boomverzorger die een paardenkastanje in een achtertuin klimmend aan het afbreken was.

Voor wie het wil zien, hier de link: <https://youtu.be/s-zC1ElrpOk>. Op zich niets bijzonders, maar de betreffende paardenkastanje stond al twee jaar dood in de achtertuin. De boom stond in een krappe positie in een particuliere achtertuin, waarbij de inzet van een telescoopkraan of hoogwerker niet tot de mogelijkheden behoorde.

De boom, een paardenkastanje, was al twee jaar dood en bovenin de top, waar het ankerpunt van de klimmer zat en de punten van het afvangsysteem, begon de schors al te bladderen. Het filmpje toont, voor zover ik kan beoordelen, een zeer weloverwogen afvangsysteem waarbij er rekening mee gehouden is zo min mogelijk piekbelasting op de boom te genereren. Het lijkt erop dat de betreffende persoon zeer vakkundig is op het gebied van boomverzorging en ook niet iemand is die onnodige risico's neemt.

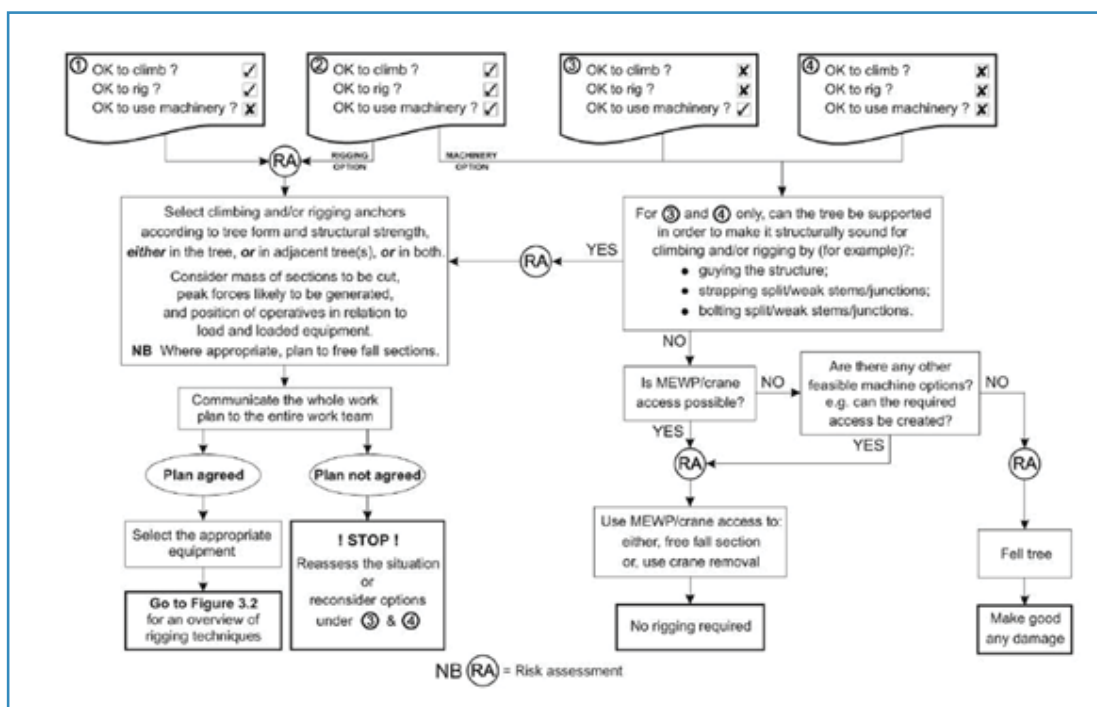
Waagschaal

Scrollend door de reacties werd mijn aandacht getrokken door een blog van de Treemagineers, geschreven door Mark Bridge. In deze blog twijfelde ook Mark Bridge niet aan de kennis en kunde van de betreffende boomverzorger, maar wilde hij wel van de gelegenheid gebruik maken om eens stil te staan bij de gevaren die komen kijken bij het weghalen van een boom die al twee jaar dood in een tuin staat. Hij vroeg zich hardop af bij wie je het probleem moet leg-

Foto 2 Afvangen van onderste takken

gen en in hoeverre wij, als vakgroep, ons leven in de spreekwoordelijke waagschaal moeten leggen om zo'n klus aan te nemen. Hij refereerde aan het onderzoek Evaluation of current rigging and dismantling practices used in arboriculture van de HSE en de European Arboricultural Council waarin een risico-inventarisatie opgesteld is voor het vellen van risicovolle bomen, zie de afbeeldingen 1 en 2.

Afbeelding 1 Risico-inventarisatie voor het vellen van risicovolle bomen

Hoe beoordeel je de breuksterkte van een boom die al twee jaar dood is

Breuksterkte

We zoeken steeds meer, al dan niet weloverwogen, de grenzen van het toelaatbare op. Nou zijn de klimtechnieken en -materialen wel verbeterd ten opzichte van twintig jaar geleden, maar wanneer beslissen we serieus om nee te zeggen? Zoals Mark Bridge het omschreef: als een boom slecht in blad staat kun je er wel vanuit gaan dat er iets mee aan de hand is. Komt er geen blad meer aan de boom dan is hij waarschijnlijk al dood; gebeurt dit twee jaar op een rij, dan hoef je niet hoogbegaafd te zijn om te bedenken dat het toch wel riskant wordt om een dergelijke boom weg te halen.

Waarom voelen wij ons als boomverzorgers dan toch verantwoordelijk om een dergelijk risico te nemen voor een klant die duidelijk nalatig is geweest? Moeten wij dan koste wat het kost het risico nemen om zo schadevrij mogelijk te werk te gaan? Of mogen we de klant onomwonden duidelijk maken dat er, door zijn nalatigheid, geen mogelijkheid meer is om de boom zonder schade aan de tuinbeplanting te verwijderen? Want hoe beoordeel je de breuksterkte van een boom die al twee jaar dood is? Wat kun je weten over de houtstructuur, en in hoeverre is die aangetast?

< Foto 3 Afblokken van zijarm met rigging

Bomen #31 | 2015 7

Ervaringen

Ik heb er zelf ook niet de oplossing voor, maar vind het wel een interessant onderwerp om er eens meer ervaringen over te horen en te delen. Persoonlijk heb ik het ook wel eens meegemaakt dat ik een dode grove den ging afbreken en gelukkig mezelf verankerd had in de boom die de betreffende den overschaduwde. Op het moment dat ik de top uit de den had gezaagd en mezelf wat steviger positioneerde in de boom, voelde ik hem onderaan de stamvoet breken. All is well that ends well kun je zeggen, maar het had ook heel anders kunnen aflopen.

Foto 4 Opzet van klim- en vangstelsysteem (close-up) >

Het complete onderzoek is na te lezen en te downloaden via: <http://www.hse.gov.uk/research/rrhtm/rr668.htm>

Durf de hulp in te schakelen van een andere boomverzorger

< Foto 5 Opzet van klim- en vangstysteem

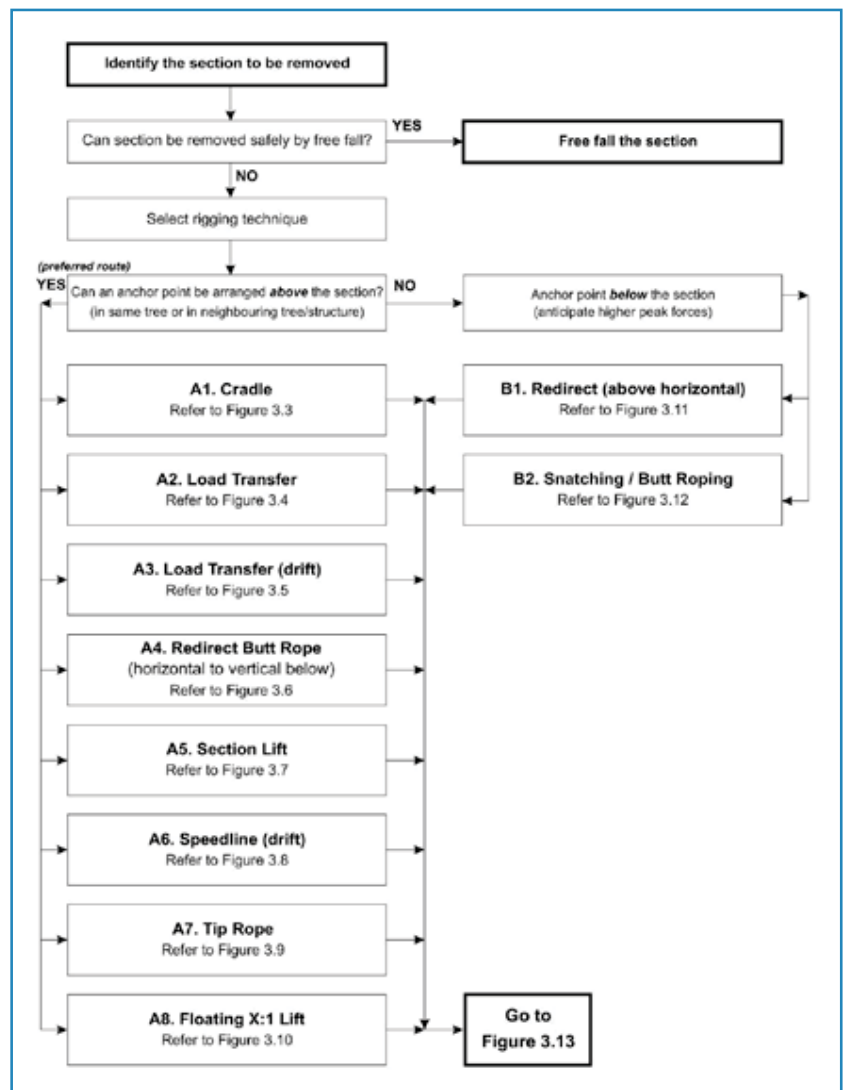
Kennisdeling

Waar het uiteindelijk op neerkomt is dit. Durf nee te zeggen. Er wordt wel eens gezegd: 'Vaak ben je te bang'. Maar voorkom dat je soms niet bang genoeg meer bent.

Het mooie aan onze vakgroep is dat deze zeer toegankelijk is en dat iedereen bereid is elkaar, tot op zekere hoogte, te helpen. De drijfveer van de KPB is kennisdeling, dus wanneer je bij een dergelijke klus betrokken raakt en het voelt niet helemaal goed, durf de hulp in te schakelen van een andere (meer ervaren) boomverzorger. Twee weten meer dan een en het kan je soms tot hele nieuwe inzichten brengen.

Foto 6 Afblokken van hoofdstam zonder rigging

Afbeelding 2 Keuze van de juiste techniek

De redactie houdt zich aanbevolen voor reacties en meldingen van interessante nieuwigheden.
Je kunt de info sturen naar: vakblad@kpb-isa.nl